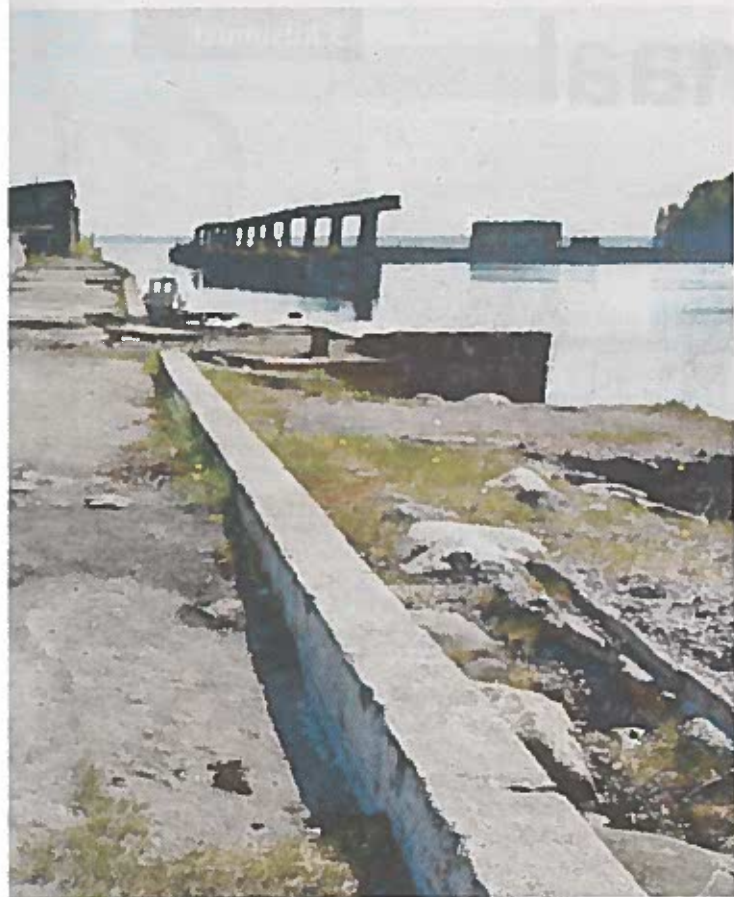

a Sadam liikmest, Reet Idavain. Järgmiseks sammuks on sadamahoone
6x Marko Tooming

Haral käib õppuseid korraldama ka päästeamet. Sel pliidil toimub
asjade veest välja toomise õppus.

Sadamaalal viibimine on omal vastutusel.

ga kerkib sadamahoone

Teave

Hara sadam

- Asub Juminda poolsaare idakaldal Hara lahes.
- 1860 ehitati Hara saarele kalatööstustehh, kus esimesena ajaloos soolati plekk-karpidesse "Revelskije kilki". Saarel töötas umbes 300 inimest.
- 1950ndatel rajati Hara sadamasse allveelaevabaas, mis asus kinnises sõjaväelises tsoonis.
- 1990ndatel ostis sadama AS Eesti Mereagentuur.
- Kaks aastat tagasi loodi MTÜ Hara Sadam, mis sõlmis ASiga Eesti Mereagentuur 25 aastaks hoonestusõiguse lepingu.
- Tänavu saadi EASilt toetust sadamahoone ehitamiseks. Plaan on arendada välja igati toimuv väikesadam, kuhu tuleksid ka mereturistid välismaalt.

kultuuriministeerium tellis Eesti Muinsuskaitse Seltsilt, on Hara sadam nimekirjas märgitud esimesena.

Otsus sügisel

Muinsuskaitseamet ehitismälestiste peainspektor Triin Talgi sõnul tehti militaarpärandi inventuuris ettepanek Hara sadam kaitse alla võtta ning ehituspärandi ekspertnõukogu arutab seda koos kõiki teiste ettepanekutega tänavu septembris. "Ei julge praegu veksleid välja käia, aga kuivõrd olen kuulnud, et seal keegi juba toimetab ja kavandatakse jahisadamat, siis ehk polegi tarvidust seda muinsuskaitse alla võtta. Sellise objekti puhul on kõige olulisem kasutus ja hooldus, siis see ka säilib," arvab Talk. Kui Hara sadam siiski otsustatakse kaitse alla võtta, tähendab see küll seda, et restaureerimis- või konserveerimistoe- tust saab taotleda, kuid need summad pole suured.

"Sinna sadamasse võiks rahulikult meie mitme aasta toetus panna," räägib Talk. "Meil on jagada aasta peale üle Eesti alla 700 000 euro."

Seega ei päästaks ka kaitse alla võtmine Hara sadama rajatise lagunemisest ning sadama

tulevik sõltuks siiski peamiselt kohalike jõust ja tahtmisest. Kui võrd ala kuulub eraomanikule, ei saa riik ega Kuusalu vald seal omatahtsi tegutsema hakata. Pealegi – tegu on siiski enamjaolt betooniga, väärtust ei anna sadamale mitte rajatised, vaid seal juhtunu ajalooline taust.

Tarvi Velströmil polegi suurt soovi, et sadam muinsuskaitse alla võetaks. "See muudaks renoveerimise kordades kallimaks," leiab ta, ja räägib nõuetest ja piirangutest, mida kaitse alla võtmine endaga kaasa tooks. Samas on ta enda sõnul saanud kõiksugu piirangutega targemaks ning mõistnud, miks üks või teine asi on keelatud.

"Eks ma olen Lahemaal elades targemaks ka muidugi saanud ja mõnda asja rohkem väärtustama hakanud. Aga on ka asju, mis harja punaseks ajavad, sest jääb arusaamatuks, mis on keelu eesmärk," räägib ta. "Eks Lahemaa puhul ongi küsimus, kas peale jääb loodus või rahvuslik eripära."

Sukeldujate lemmik

Peale looduse ja rahvusliku eripära on Lahemaa tõmbenum- ber militaarne minevik. Kui militaarialoo huvilisi sai juba mai-

nitud, siis kummalised rajatised vees meelitavad kohale ka sukeldujad – piisab, kui mõelda Rummukarjääri peale.

Sukeldujad on Haral käinud juba aastaid, räägib Terje Meos, kes on MTÜ Eesti Sukeldujate Klubi instruktor. "Arvan, et ise olin seal vast aastal 2002 või 2003 esimest korda. See on selline koht, kuhu saab alternatiivina minna, kui ei taha väga kaugele sõita ja Rummus käimisest kõrgi," lausub ta.

Militaarialoo vastu sukeldujad väga huvi ei tunne, küll aga asjade ja rajatiste vastu, mis asuvad vee all. Ja kui veab, võib laste leida lausa uue liigi.

"Seal on huvitavad käigud, auto, palju igasugust nõukogude-aegset kraami. Hea nähtavuse korral on seal huvitav. Lisaks sellele leidsin seal aastaid tagasi esimesena Eestis ühe võõrliigi, Elegantse garneeli (tegu on krevetiga – M.T.), millest ka Eesti Looduses kirjutati," meenutab Meos.

Tema sõnul tõmbaks veelgi rohkem sukeldujaid Harale, kui seal oleks veel veealuseid objekte. "Kui sinna sügavama osa juurde üks laevavrakk tekitada, vot see oleks äge," vaimustub Meos.

Kuid sukeldujatele on olulised ka argisemad asjad, näiteks tualettruum ja pesemisvõimalus. "Ja ilusal suvepäeval ei ütle peale sukeldumist keegi ära tassist kohvist või äkki isegi õllest," pakub Meos.

See kõik saab Haral olema, kui sadamahoone valmib. Ja valmib tõenäoliselt järgmise aasta sügisel. "Tualetid, pesuruumid, puhkeruumid," loetleb Reet Idavain. "Ja kui inimene tuleb, siis tahab ta ka süüa, kohvi, võib-olla autot rentida, jalgratast laenutada."

Need viimased asjad jäävad juba tulevikuplaanideks. Selge on see, et MTÜ ja kohalike eesmärgiks on Hara sadam taas kaardile tuua ning võimalikult

palju merehuvilisi kohale meelitada.

"Ootame merelt rahvusvahelist turisti, aga siia tuleb kindlasti ka kohalik ja siseturist – siin on võimalusi nii palju, et see sadam ei jää ühe seltskonna harrastuseks," ütleb sadama kapten Tarvi Velström. "Praegu käib siin paarikümne aluse ringis aastas, aga eesmärk on rahvusvaheline mõde."

Sadama arendamine on kallis ja pikaajaline töö, teab Reet Idavain. Praegu ollakse alles alguses. Peale sadamahoone valmimist peaks elu sadamasse täiel hool tagasi tulema. Selle nimel kohalikud tööd teevad ja plaane peavad. Vaatamata sündmustele, mis möödunud sajandil seal kandis elu täiesti välja suretasid, on Hara sadam taas ellu ärkamas.

"Mõni ütleb, et on nii valus see ajalugu, aga me ei pääse sellest. Pigem ikka tulebki sellest rääkida," arvab Idavain. ■

Teave

Seminar ja sadama hooaja avamine

- Sel laupäeval, 26. mail, toimub Hara sadamas seminar ja Hara Seilamise Seltsi hooaja avamine.
- Seminar toimub kell 11–13, ettekannetega esinevad Vello Mäss, Ain Tähiste, Ave Paulus ja Janek Šafranovski.
- Kell 15–17 Hara Seilamise Seltsi hooaja avamine.
- Kell 18 algab chill, grill ja tantsuõhtu. Mängib DJ Voices, avatud on toidulett ja baar.
- Seminar on külastajatel tasuta, tantsuõhtule on pääse 5 eurot.

Vanametalli KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD
609 9499
BETOONI 7A TALLINN
www.tolmets.ee

Tegusam elu – sellest mõtteviisist juhindume iga päev, kui loome klientidele võimalusi aktiivseks ja mitmekülgseks eluks kogukonnas.

TULE TÖÖLE,

kui oled tasakaalukas ja töukas inimene, kel on keskharidus ja räägid eesti keelt. Me ootame Sind meie **TEGEVUSJUHENDAJAKSI**. Töökoht on Harjumaal (vali Kehra, Valkla, Keila, Paldiski või Vääna-Viti). Pakume soovi korral ka võimalust töökohaga eelnevalt tutvuda.

Küsi lisa tel 5194 7362 (värbamisspetsialist).
CV saada varbamine@hoolekandeteenused.ee.

HOOLEKANDETEENUSED AS

www.hoolekandeteenused.ee
www.facebook.com/hoolekandeteenused

RAE VALLAVALITSUS TEATAB:

Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine

Rae Vallavalitsus avaldab teadaande keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju hindamise seaduse (KeHJS) § 35 lõike 6 alusel. Rae Vallavalitsus algatas 15.11.2011 korraldusega nr 1039 Aaviku küla Ohemetsa kinnistu ja lähiala detailplaneeringu koostamise ja jättis algatamata 15.05.2018 korraldusega nr 642 kõnealuse dokumendi keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH).

Rae Vallavalitsuse 15.11.2011 korraldusega nr 1039 algatatud detailplaneeringu lähteseisukohad kehtisid kuni 15.11.2012. Rae Vallavalitsuse 22.08.2017 korraldusega nr 1112 kinnitati detailplaneeringu koostamiseks uued lähteseisukohad. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada maatulundusmaa sihtotstarbelisest kinnistust välja üks elumumaa sihtotstarbeline krunt üksikelaniku ehitamiseks, määrata elumumaa krundile ehitusõigus ja hoonestustingimused, lahendada juurdepääs ja tehnovõrkudega varustamine ning haljastus.

KSH jäeti algatamata, sest detailplaneeringu kontekstis ei ole ette näha planeeringuga kaasnevaid negatiivseid keskkonnamõjusid. Planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulisi kahjulikke tagajärgi nagu vee-, pinnase- või õhusaastatus, jäätmete, müra, vibratsioon või valgus, soojus-, kiirgus- ja lõhnareostus. Kavandatud tegevus ei avalda olulist mõju ning ei põhjusta keskkonnas pöördumatuid muudatusi, ei sea ohtu inimese tervist, heaolu, kultuuripärandit ega vara, mistõttu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine detailplaneeringu koostamisel ei ole vajalik.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise osapooled: koostamise algataja ja korraldaja on Rae Vallavalitsus, koostaja on Majaprojekt OÜ (aadress Sõstra 4a, 10616, Tallinn), kehtestaja on Rae Vallavalikogu (aadress Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, 75301, Harjumaa).

Strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ja KSH algatamata jätmise otsusega on võimalik tutvuda Rae valla kodulehel www.rae.ee ja tööpäevadel Rae Vallavalitsuses aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, 75301 Harjumaa.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu

Lagedi aleviku Jaama tn 1 ja 1a kinnistute ning lähiala detailplaneering, algatatud Rae Vallavalitsuse 04.04.2017 korraldusega nr 486 ning vastu võetud 20.03.2018 korraldusega nr 371.

Planeeritav ala asub Lagedi alevikus, Jaama tänava (11301 Lagedi tee) ääres. Juurdepääs planeeritavatele kruntidele nähakse ette Jaama tänavalt. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,9 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on muuta Harjumaal Rae vallas Lagedi alevikus asuva Jaama tn 1 kinnistu (registriosa number 2807050; katastritunnus 65301:001:3735; suurus 2947 m²; sihtotstarve 70% elumumaa ja 30% ühiskondlike ehitiste maa) ja Jaama tn 1a kinnistu (registriosa number 13852502; katastritunnus 65301:011:0274; suurus 2828 m²; sihtotstarve 85% tootmismaa ja 15% jäätmehooldla maa) senised maakasutuse kõrvale sihtotstarbe elumumaa ja tootmismaa sihtotstarveteks, moodustada krundid, määrata ehitusõigus ja hoonestustingimused ning lahendada juurdepääsud, liikluskorraldus, tehnovõrkudega varustamine ja haljastus.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae Vallavalikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 kehtestatud Rae valla üldplaneeringuga, kuivõrd detailplaneeringuga suurendatakse kõrvale sihtotstarvete võrra olemasolevate elumumaa ja tootmismaa maakasutamise sihtotstarvete osakaalu ning hoonestuse kõrguspiirangu ületamist ega krundi minimaalsuure vähendamist ei planeerita.

Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub 12.06.2018 kell 15.00 Jüri alevikus Aruküla tee 9 Rae vallamaja istungite saalis.

Täiendavalt on üld- ja detailplaneeringutega seotud materjalidega võimalik tutvuda <http://gis.rae.ee>.